

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ב' סיוון תשע"ה

20 מאי 2015

מס' מסמך: 004-99-2015-009120

החלטה בעניין תיק החקירה שנפתח נגד האלוף (במיל') עו"ד אביחי מנדלבלט

1. ביום 6.8.10 נחשף בתקשורת מסמך שהעלה לסדר היום הציבורי את הפרשה שנודעה מאוחר יותר כ"פרשת הרפז" (להלן: **מסמך הרפז** או **המסמך** וכן **פרשת הרפז** או **הפרשה**, בהתאמה). המסמך חשף, לכאורה, תכנית אסטרטגית לקידום תדמיתו החיובית ומועמדותו של האלוף יואב גלנט לרמטכ"ל הבא, תוך פגיעה בשמו הטוב ובמעמדו של הרמטכ"ל המכהן באותה עת, רב-אלוף (במיל') גבי אשכנזי (להלן: **אשכנזי**), כמו גם באלופים נוספים. ביום 8.8.10 פתחה המשטרה, בהתאם להנחייתי, בחקירה ראשונה בפרשה, אשר התמקדה בחשד לזיוף המסמך. בין היתר, נעשו בשלב זה מאמצים שונים לאיתור המסמך, תוך שהיה גלוי לכל כי המסמך דרוש לצורך החקירה המשטרתית. יצוין כבר עתה – וחשיבות הדברים לענייננו תתברר מיד – כי זמן קצר לאחר שנפתחה החקירה, נודע כי מסמך הרפז היה ברשותו של אשכנזי מספר חודשים קודם לחשיפתו. ואכן, ביום 10.8.10 עדכן אותי אשכנזי כי המסמך מצוי ברשותו ולמחרת היום, ביום 11.8.10, הוא מסר את המסמך למשטרה.¹
2. ביום 19.8.10 הודיעה המשטרה על ממצאי-ביניים בחקירה שלפיהם, בין היתר, לא נמצאה תשתית לחשד שמי מעובדי לשכותיהם של שר הביטחון דאז, מר אהוד ברק, ושל אשכנזי היה מעורב בהכנת המסמך, כמו גם לחשד כי אשכנזי או מי מקציני פורום המטה הכללי היה מעורב בהכנת המסמך. ביום 29.8.10 הודיעה המשטרה כי נמצאה תשתית ראייתית נגד סגן-אלוף (במיל') בועז הרפז (להלן: **הרפז**) בעבירות של זיוף בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע. אציין כי לימים, הרפז אף הודה בזיוף המסמך.
3. בחודש אוקטובר 2010 החליט מבקר המדינה דאז, השופט בדימ' מיכה לינדנשטראוס, על ביצוע ביקורת מערכתית בנושא, בין היתר, נוכח היבטים מסוימים שנבעו מהחקירה המשטרתית. בחודש מאי 2012, עוד במהלך עבודת הביקורת, פנה אלי המבקר, בהתאם לסעיף 14(ג) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], לבדיקת חשש למעשים

¹ יצוין כי בדו"ח מבקר המדינה הוער לאשכנזי כי היה ראוי, נוכח פתיחתה של חקירת המשטרה בנושא מסמך הרפז, שאשכנזי היה מודע לה כבר בערב יום 8.8.10, לפנות ללא דיחוי לפרקליט הצבאי הראשי וליועץ המשפטי לממשלה, להודיע להם כי המסמך בידיו ולמסור אותו למשטרה. על-פי הדו"ח, השתהותו של אשכנזי היתה "שלא במקומה, ומצופה ממנו היה להעביר את המסמך לידי המשטרה עם היוודע לו על פתיחת החקירה במשטרה בנושא, או למצער להודיע לה על הימצאות המסמך בידיו; ולמסור מוקדם ככל האפשר על מקורו של המסמך, על נסיבות הגעתו ללשכתו, כפי שידע באותה עת ועל סא"ל (בדימ') הרפז כמסור המסמך". ראו: מבקר המדינה **דוח ביקורת על פרשת "מסמך הרפז"** 158 (ינואר 2013).

היועץ המשפטי לממשלה

פליליים שעלו מן החומר. מיד לאחר קבלת החומר ממבקר המדינה מיניתי צוות בדיקה בפרקליטות כדי שיבדוק את היבטיה הפליליים של הפרשה, כאמור בהמלצת המבקר. בהמשך לכך, נפתחה בחודש ינואר 2013 חקירה של המשטרה הצבאית ובעקבות ממצאיה הוריתי, בחודש אוגוסט 2013, על פתיחה מחודשת בחקירה פלילית רחבה של היבטיה השונים של הפרשה.

4. במסגרת החקירה הפלילית, נחקר בחודש יוני 2014, בארבע הזדמנויות, גם מזכיר הממשלה הנוכחי, האלוף (במיל') מר אביחי מנדלבליט (להלן: **מנדלבליט**), אשר שימש, בתקופה הרלוונטית לאירועים שנחקרו, בתפקיד הפרקליט הצבאי הראשי. חקירתו של מנדלבליט נגעה, בעיקרה, לידיעתו אודות החזקתו של מסמך הרפז בידי אשכנזי כבר במהלך יום 9.8.10 ולכך שלא עדכן את הרשויות המוסמכות אודות הימצאות המסמך בידי אשכנזי עד ליום 10.8.10 ולא דאג שאשכנזי יעדכן בדבר באופן מיידי. עוד נחקר חשד כי מנדלבליט העביר מידע שקיבל אודות הפרשה מתוקף תפקידו למעורבים בפרשה, הגם שלא היו זכאים לקבל המידע.

5. ביום 2.9.14 הודיעה המשטרה כי היא סיימה את החקירה בפרשה וכי לדעתה, ממצאי החקירה אודות מעורבותו של מנדלבליט מגבשים תשתית ראייתית לביצוע עבירה של שיבוש מהלכי משפט, על-פי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ועבירה של מרמה והפרת אמונים, על-פי סעיף 284 לאותו חוק. כמקובל וכמתחייב, נבחנו חומרי החקירה בקפדנות וביסודיות על-ידי הפרקליטות, ועל יסוד בחינה זו, הניח בפניי פרקליט המדינה, על דעת כלל הפרקליטים שבחנו את התיק, את המלצתו לפיה יש לגנוז את תיק החקירה שנפתח נגד מנדלבליט. אשר לחשד לביצוע עבירה של שיבוש מהלכי משפט, שעלה בגין מעשה שהעלה גם חשד לעבירה של הפרת אמונים, חשד זה נסוב בעיקר על יוזמה שנקט מנדלבליט ביום 9.8.10 ליצור קשר עם מי שהיה בשעתו עוזרי הבכיר וכיום המשנה ליועץ לעניינים פליליים, עו"ד רז נזרי (להלן: **נזרי**), ועל דברים שמנדלבליט אמר, לכאורה, לנזרי במסגרת השיחה שקיים עמו – אשר יפורטו להלן. המלצת פרקליט המדינה לגנוז את תיק החקירה בעניין זה התבססה על קיומם של קשיים ראייתיים מסוימים להוכחת ביצועה של העבירה האמורה על-ידי מנדלבליט ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט פלילי, בעיקר במישור הוכחת היסוד הנפשי, וכן על כך שגם בהתעלם מהקשיים הראייתיים, מכלול נסיבות האירוע כולו, ובעיקר העובדה שמנדלבליט עשה את המעשה הנכון כבר למחרת היום והעובדה שלא נגרם נזק קונקרטי לחקירה, מובילים למסקנה כי אין הצדקה להגיש נגדו כתב-אישום בגין האירועים המתוארים. אשר לחשד לביצוע עבירה של מרמה והפרת אמונים, חשד זה נסוב על כך שמנדלבליט העביר, לכאורה, מידע משיבות שהתקיימו בלשכתי בנוגע לפרשה לאשכנזי ולעוזרו דאז, אלוף-משנה (במיל') ארז וינר (להלן: **וינר**), בעת שהשניים שנחקרו בפרשה

היועץ המשפטי לממשלה

כעדים, לא היו אמורים, לכאורה, לקבל דיווחים מתוך ישיבות אלה. בעניין זה, לאחר בחינה של תכני השיחות האמורות ופוטנציאל הפגיעה הנמוך שלהם במהלך החקירה ובתוצאותיה, סבר פרקליט המדינה כי הגם שיש בראיות לגלות התנהגות בעייתית, מצויה היא ברף הנמוך, בין היתר בהתחשב בכך שאשכנזי ווינר לא היו חשודים בפרשה אף כי היו מעורבים בה, וככזו איננה מצדיקה העמדה לדין פלילי.

6. על-פי ממצאי החקירה, התשתית העובדתית הנוגעת למעורבותו של מנדלבליט בפרשת הרפז הינה, בתמצית רבה, כדלקמן:

בשעת צהריים ביום ב', 9.8.10, יום לאחר שהמשטרה החליטה לפתוח בחקירה בנוגע לזיוף מסמך הרפז, זימן אשכנזי את מנדלבליט ללשכתו ועדכן אותו כי מסמך הרפז נמצא ברשותו מזה מספר חודשים. מועד הפגישה האמורה עולה בבירור מהראיות שנאספו. משיחה שקיים מנדלבליט עם וינר בהמשך אותו יום, נודע כי זמן קצר לאחר פגישתו עם אשכנזי, יזם מנדלבליט שיחת טלפון לנזרי, בה עלה נושא המסמך. במהלך שיחה זו, נמנע מנדלבליט מליידע את נזרי בדבר הימצאות המסמך בידי אשכנזי, אף שבאותה עת כבר ידע, כאמור, כי המסמך נמצא ברשותו של האחרון וכי רשויות אכיפת החוק מנסות לאתר. כאמור, סמוך לאחר מכן, התקשר מנדלבליט לוינר ודיווח לו על השיחה עם נזרי. מפאת חשיבותה של שיחת טלפון זו בין מנדלבליט לוינר, יובאו להלן הציטוטים הרלוונטיים מן הדברים שנאמרו במסגרתה:

"אל"ם ארז וינר: כן

אלוף אביחי מנדלבליט: טוב, דיברתי עם רז (וינר: מהמהם), זהו, אמרתי לו ש... לא בדקתי ככה לעומק אבל אני חושב שהכי טוב שהם פשוט הם יעשו את זה בדרך המלך, שילכו לעיתונאי... אהה... לא נראה להתחיל לחפור עכשיו איפה זה... וגם... גם אני בסוף אהיה בסיפור הזה. אהה... אמרתי לו 'עזוב אני פשוט לא רוצה'... שילכו בדרך המלך לעיתונאי, יקבלו ממנו את המסמך. אין לו חיסיון על המסמך עצמו, יש לו חיסיון על המקורות.

אהה, זהו. עכשיו אחרי זה... אני עכשיו עובר ככה על העיתונות של הבוקר, אז ראיתי שב"דיעות" יש גם כן, אתה יכול לראות שמה, רמז למה שהוא דיבר איתי, רז. זאת אומרת שהם חוששים שהם יצטרכו להוציא צו מבית משפט וזה ייקח להם הרבה זמן. (וינר: מהמהם). אבל... עזוב, אני לא רוצה... אמרתי לו... לא אמרתי לו על שום דבר, שום (מילה לא ברורה - נשמע כמו "לשכה"), שום... (וינר: מהמהם). אז בסדר, הוא ירד מזה, הוא יגיד להם ש... שילכו, שילכו שישגו את זה לבד. לאן שילכו- יגיעו. "...

היועץ המשפטי לממשלה

7. גרסתו של מנדלבליט באשר למועד שבו נודע לו על כך שאשכנזי מחזיק במסמך השתנתה מספר פעמים: בתחילה, בגרסה הראשונה שמסר לאנשי מבקר המדינה ביום 15.12.10, מספר חודשים לאחר מועד האירוע, טען כי דבר הימצאות המסמך בידי אשכנזי נודע לו מפי האחרון רק ביום ג', 10.8.10, וכי נוכח מידע זה הורה לאשכנזי, עוד באותו היום, לדווח לי על כך; למחרת, ביום 16.12.10, בבוקר, תיקן מנדלבליט מיוזמתו את דיווחו לאנשי המבקר ומסר להם כי פגישתו עם אשכנזי התרחשה יום קודם, ביום ב', 9.8.10, בשעה 21:00, וכי באותה שעה נודע לו לראשונה על הימצאות המסמך בידי אשכנזי. לדבריו, נוכח הפתעתו מהמידע ביקש לחשוב מה לעשות בנדון במשך הלילה. לעומת זאת, במהלך ארבעת ימי חקירתו במשטרה, עמד מנדלבליט על כך שדבר קיום המסמך בידי אשכנזי נודע לו ביום ב', 9.8.10, בשעה מאוחרת יותר בלילה – לכל המוקדם בשעה 22:00 ואף מאוחר מכך – ולא בשעה 21:00, כפי שמסר לאנשי המבקר. רק לאחר שהוצגו בפניו ראיות חד-משמעיות לכך שלא נפגש עם אשכנזי בערב/ליל יום ב', אלא, כאמור לעיל, כבר בצהרי אותו יום, הסכים כי אכן הגיוני שהפגישה אירעה בצהריים. על פני הדברים, נראה כי הגרסאות השונות שמסר מנדלבליט בעניין זה נועדו "לצמצם" את פרק הזמן שחלף מאז שנודע לו על הימצאות המסמך בידי אשכנזי ועד אשר הנחה את האחרון להעביר אלי מידע זה. ודוק. השאלה מה היתה השעה בה נודע למנדלבליט על אודות החזקת המסמך על-ידי אשכנזי, אינה שאלה שולית, שכן דובר במסמך שנדרש באותה עת עד מאוד למשטרה. על כן, יש חשיבות לשאלה מה היה פרק הזמן שבמהלכו לא עדכן מנדלבליט את הרשויות אודות החזקת המסמך על-ידי.

8. גם באשר לשאלה מזוע נמנע מלהנחות את אשכנזי למסור את המסמך לאלתר לרשויות אכיפת החוק, השתנתה גרסתו של מנדלבליט. בתחילה, טען כי במועד הפגישה עם אשכנזי (שאירעה, כאמור, ביום ב', 9.8.10, בצהריים) התלבט למי ואיך למסור את המסמך וביקש לחשוב על כך במהלך הלילה. כן טען, כי לא העלה על דעתו להסתיר מידע כאמור מנזרי במטרה לגונן על אשכנזי או על כל אדם אחר (ובמילותיו שלו: "בשום אופן לא יעלה על הדעת שאנסה לגונן על הרמטכ"ל או על כל אדם אחר. אני חייל בשירות שלטון החוק ואני לא מסתיר דברים" (הודעה מיום 9.6.14)). אף לאחר שהוצגה בפניו השיחה שקיים עם וינר בצהרי יום 9.8.10, הכחיש מכל וכל את האפשרות שבשלב זה ידע כי המסמך נמצא אצל אשכנזי ולא דיווח על כך לנזרי וטען כי לו היה יודע על כך, היה בוודאות מוסר את המסמך. כך נאמר לאורך חקירתו במספר הזדמנויות: "אין סיכוי שידעתי בשלב הזה שהמסמך אצל גבי אשכנזי ולא אמרתי זאת לרז נזרי" ... "אם הייתי יכול לעזור להם ולתת להם את המסמך ברור שהייתי עושה את זה" (שם), וכן "אני בשלב הזה לא מעלה בדעתי שגבי אשכנזי מחזיק את המסמך אצלו" (הודעה מיום 9/6/14), "אין שום דבר שאני מסתיר מרז

היועץ המשפטי לממשלה

שבעיני הוא היועמ"ש לממשלה... בזמן הזה אין לי שמץ של מושג שהמסמך נמצא בידי הרמטכ"ל או בידי כל גורם אחר בצבא" (שם).

לעומת זאת, לאחר שהוצגו בפניו ראיות המלמדות כי נודע לו על הימצאות המסמך בידי אשכנזי כבר בצהרי יום ב' עובר לשיחתו עם נזרי, וכי שיחתו עימו ארעה ביוזמתו ומיד לאחר פגישתו עם הרמטכ"ל, הלכה למעשה נאלץ מנדלבלית לאשר כי **נמנע ביועץ מלדווח לנזרי על הימצאות המסמך בידי אשכנזי**. לדבריו, עשה זאת בהמשך לסיכום עם אשכנזי כי יגבש את עמדתו בעניין עד למחרת בבוקר ובלשונו: **"נכון היה באותו זמן שלא לגלות לו נתון זה כי זה היה הסיכום שלי עם הרמטכ"ל"** (הודעה מיום 23/6/14); במצב זה, לא יכול היה להפך את הסיכום האמור וליזום שיחה שבה ידווח על קיום המסמך בידי אשכנזי, כפי דבריו, **"...אחרי שאני מסכם כזה סיכום אני לא יכול להפך אותו וליזום שיחה שהמסמך אצלו"** (הודעה מיום 23/6/14). כזכור, בפועל מנדלבלית הוא שיזם את השיחה לנזרי, אלא שבמהלכה לא דיווח לו על דבר הימצאות המסמך בידי אשכנזי. עוד טען מנדלבלית כי בהתחשב בחובת הנאמנות האתית שהוא חב לרמטכ"ל, כיועצו המשפטי, לא היה צריך למסור על כך לכל גורם אחר (כך, לדבריו, **"לא היה מקום לעדכן את רז עד שאגבש את עמדתי"** (הודעה מיום 12.6.14); **"אני חב חובת נאמנות אתית לרמטכ"ל שאני יועצו המשפטי וסיכמתי איתו שעד הבוקר אתגבש בדעתי. לא הייתי צריך למסור על כך לגורם אחר"** (הודעה מיום 12.6.14); **"נכון היה באותו זמן שלא לגלות לו [לנזרי-ג.] נתון זה כי זה היה הסיכום שלי עם הרמטכ"ל"** (הודעה מיום 23.6.14)). לבסוף, מנדלבלית אף ניסה לפטור עצמו מלהשיב לגוף השאלה האם שיקר לנזרי, בטענה כי השיחה עם וינר הינה האזנת סתר אסורה ותוכנה חוסה בחסיון עו"ד-לקוח.

9. כמו כן, בעוד בעדותו בפני מבקר המדינה מסר מנדלבלית כי זמן קצר לאחר פרסום המסמך ביקש מאשכנזי ומוינר לא לשוחח איתו על אודות הפרשה נוכח האפשרות המסתברת כי יידרש לטיפול מהותי בתיק, ממצאי החקירה העלו כי מנדלבלית שוחח עם השניים אודות החקירה ואף עדכן אותם בנוגע לשיבות שהתקיימו בלשכתי בעניינה. זאת, בידיעה כי השניים מעורבים בפרשה, גם אם לא היו בגדר תשודים באותו השלב. בנוסף, בעוד בדיווחו לאנשי מבקר המדינה ציין מנדלבלית כי אשכנזי לא שאל אותו על אודות החקירה, ממצאי החקירה העלו כי אשכנזי שאל את מנדלבלית שאלות רבות על אודות החקירה וגילה בה עניין אישי מיוחד.

10. מנדלבלית היה מודע להחלטות שהתקבלו בפרשת הרפז החל מיום 8.8.10, בו הוחלט על הפתיחה בחקירה הראשונה בעניין, ואף שוחח עם גורמי משרד המשפטים בשאלת זהות הגוף שיחקור את הפרשה. אף על פי כן, ממצאי החקירה עולה כי בסמוך לאחר שהוחלט על

היועץ המשפטי לממשלה

פתיחת החקירה, אף שהיה מודע לכך שאשכנזי מחזיק במסמך הרפז ולכך שרשויות אכיפת החוק מנסות לאתרו, נמנע מלהנחות את אשכנזי למסור את המסמך, לאלתר, לרשויות; נמנע מליידע אותי או את נציגי בדבר הימצאות המסמך אצל אשכנזי; ואף נמנע, בשיחתו עם נורי, מלספר לו את הידוע לו באותו שלב, ותחת זאת, כפי שהעיד על עצמו בשיחה עם וינר, הביע דעתו כי "הכי טוב" יהיה להשיג את המסמך מידי העיתונאים שפרסמוהו, (הגם שכזכור, בתוך יממה הוא התעשת והנחה את אשכנזי לעדכני על אודות הימצאות המסמך בידו). מעבר לכך, יש להדגיש, כי נמצאו סתירות בדברים שמנדלבליט אמר במסגרת עדותו בפני מבקר המדינה ובמסגרת חקירתו במשטרה.

11. לצד זאת, יש לזכור כי כיממה בלבד לאחר שנודע לו על הימצאות המסמך בידי אשכנזי, הנחה מנדלבליט את אשכנזי לעדכן אותי בדבר הימצאות המסמך בידו וכך אכן עשה אשכנזי באופן מידי, בעקבות הנחייתו של מנדלבליט. נמצא, אפוא, כי מנדלבליט עשה את המעשה הנכון בתוך זמן קצר ביותר. עוד ראוי לציין, כי מטבע הדברים, יחסי העבודה השוטפים של הפרקליט הצבאי הראשי והרמטכ"ל עשויים ליצור קרבה מיוחדת שיהיה בה כדי לטשטש לעתים את קו-הגבול בין האינטרס האישי של הרמטכ"ל, האינטרס הפנימי של הצבא והאינטרס הציבורי בכללותו. בחקשר זה ראוי להזכיר גם כי אף שהטענה העקרונית לקיומם של יחסי עו"ד-לקוח בין הפרקליט הצבאי הראשי לרמטכ"ל – טענה שעל בסיסה טען מנדלבליט כי חל חיסיון על שיחותיו עם אשכנזי ווינר – נדחתה בעבר על-ידי היועץ המשפטי לממשלה,² ברור שהתווך שבין בעלי תפקידים אלו הינו תווך רגיש, שצריך להתקיים בו אמון מוגבר. ולבסוף, יש להזכיר כי מאז אותם אירועים חלפו כ-4.5 שנים, וככלל, גם חלוף הזמן עשוי לעמעם במעט את החומרה הגלומה בדברים.

12. לאור האמור לעיל ובחוות הדעת שהונחו בפניי, אני סבור כי יש מקום לאמץ את המלצת פרקליט המדינה ולגנוז את תיק החקירה נגד מנדלבליט, מן הטעמים שפורטו בחוות דעתו, וכך אני מחליט.

יהודה הנשטיין

² זאת, תוך שנקבע כי אין בין הפרקליט הצבאי הראשי לרמטכ"ל יחסי עו"ד-לקוח או יחסים הדומים לאלה הנוצרים בתחום המשפטי הפרטי מקום שפרט שוכר את שירותיו של נותן מקצועי זה או אחר; מדובר בשני אורגנים ציבוריים הפועלים מכוח החוק – זה לצד זה וזה עם זה – למילוי תפקידיהם הציבוריים על-פי דין. ראו הדברים בחוות הדעת של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (יועץ) דאז, השופט מני מזוז, מיום 20.1.1994, העוסקת בשאלת קיומו של חסיון עו"ד-לקוח בין הפצ"ר לרמטכ"ל. חוות הדעת אומצה על ידי היועץ המשפטי לממשלה דאז, מר מיכאל בן-יאיר.